

ՍԻՐՈՅ ՄԱՍԻՆ

Մէրը առաջին պատուիրանն է: Թէեւ կանոնական շարքով 12-րդ գլուխը կը կազմէ, սակայն թէ հին օրէնքին մէջ՝ Մովսէսի, թէ նորին մէջ՝ Քրիստոսի Աւետարանին, բոլոր պատուիրաններէն աւելի մեծն ու առաջինը կը համարուի: Օրէնքին մէջ գրուած է. «Տէր Աստուածդ պիտի սիրես քու ամբողջ սրտովդ, ամբողջ գորութեամբդ եւ ամբողջ մտքովդ» (Բ. Օրինաց 6.5), «եւ ընկերդ՝ անձիդ նման» (Ղեւտ. ԺԹ. 19): Ինչպէս, որ քու անձիդ չար բան չես ուզեր, նոյնպէս ընկերոջդ պէտք չէ փափաքիս եւ ինչպէս, որ քու անձիդ խնամք կը տանիս եւ բարին կը ցանկաս, նոյնպէս պէտք է ընկերոջդ ցանկաս, որովհետեւ ընկերոջ սէրը Աստուծոյ սիրոյն հաւասար է: Ահա թէ ինչու Յովհաննէս աւետարանիչ կ'ըսէ. «Եթէ եղբայրդ՝ որ կը տեսնես եւ չես սիրեր, հապա Աստուած՝ որ չես տեսներ ի՞նչպէս կրնաս սիրել» (Ա. Յովհ. 4. 20): Ան որ կ'ըսէ, թէ կը սիրեմ զԱստուած, եւ եղբայրն ու ընկերը կ'ատէ, սոստ է որովհետեւ ան որ մարդասէր չէ, նաեւ աստուածասէր չէ:

Քրիստոս կ'ըսէ. «Միայն այն ատեն իմ աշակերտներս կ'ըլլաք եւ քրիստոնեաներ, երբ սիրէք զիրար: Ինչպէս, որ ես սիրեցի ձեզ, դուք եւս պարտիք սիրել զիրար» (Յովհաննէս 13.35): Քրիստոս ինք այնպէս սիրեց մեզ, որ իր անձը մահուան մատնեց մեզի համար: Նոյնպէս իւրաքանչիւր քրիստոնեայ պէտք է իր անձը մահուան յանձնէ իր եղբոր, ընկերոջ եւ հաւատակիցին համար: Արդ, ի՞նչ պատասխան պիտի տան անոնք՝ որոնք սիրոյ փոխարէն կ'ատեն ու կը չարախօսեն, կը մատնեն ու կը զրկեն: Յովնան Մանդակունի

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԶԱՇՈՒ ԱԻԵՏԱՐԱՆ

Պատարագին մէջ կարդացուելիք աւետարաններու հատուածներ պարունակող՝ տօնացոյցի կարգով շարուած հետզհետէ օրուան եւ տօնին յիշատակութիւնն ալ վրան նշանակուած է: Զափով մօտաւորապէս ատեանի աւետարանի նման է: Այդ աւետարանը սեղանին վրայ կը մնայ: Տէրունի օրերուն երկու մոմերով սեղանին մէջտեղ կը դրուի, երբեմն ներքեւը զարդարուն դաստառակ մըն ալ կ'աւելցուի: Պատարագի մէջ աւետարանի վերաբերման եւ աւետարան կարդալու, ինչպէս նաեւ «Այսօր դասք»-ի արարողութեան ալ կը գործածուի:

ԻԻՂԱԲԵՐԻՑ ԱԻԵՏԱՐԱՆ

Աւելի մեծադիր՝ քան առաջինները, իբր 45 հարիւրամեթր երկար եւ 25 լայն, եւ կը պարունակէ միայն չորս աւետարաններէն՝ Իւղաբերից համար կարդացուած հատուածները, աւելի խոշոր եւ աւելի զարդարուն գիրերով: Կը գործածուի միայն կիրակնօրեայ Իւղաբերից ընթերցման:

ՀԱՍՅԷ.

ԺԴ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ, 14 ՄԱՐՏ 2021 ԹԻԻ 11

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ՄԱՏՈՒԱԾԱՇՆՉԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ Ես. 65.-8-25 7.21 Փիլ. 3. 1-4.9 ՅԻՍՈՒՄ ԹՐԻՍՏՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ԴՈՒԿԱՍՈՒ 18.1-14

ՅԻՍՈՒՄ ԹՐԻՍՏՈՍԻ ԱԻԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ԴՈՒԿԱՍԻ 18.1-14

Յիսուս առակ մը խօսեցաւ իր աշակերտներուն, ցոյց տալու համար թէ պէտք է միշտ աղօթել՝ առանց վիատելու: Եւ ըսաւ. «Քաղաքի մէջ դատաւոր մը կար, որ ո՛չ Աստուծմէ կը վախնար եւ ոչ ալ մարդոցմէ կ'ամչնար: Նոյն քաղաքին մէջ այրի կին մըն ալ կար, որ իրեն կը դիմէր եւ կը խնդրէր. «Իրաւունքս պաշտպանէ հակառակորդէս»: Դատաւորը երկար ժամանակ մերժեց դատը տեսնել, սակայն ի վերջոյ ըսաւ ինքնիրեն. «Թէեւ Աստուծմէ չեմ վախնար եւ մարդոցմէ չեմ ամչնար, բայց քանի այս այրին նեղութիւն կու տայ ինձի, իր դատը տեսնեմ, որպէսզի մինչեւ վերջ քովս գալով զիս չանհանգստացնէ»: Ապա Տէրը շարունակեց. «Լսեցէք, թէ ի՞նչ կ'ըսէ անիրաւ դատաւորը: Իսկ Աստուած որքա՞ն պիտի համբերէ իր ընտրեալներուն կրած անիրաւութեան, պիտի չպաշտպանէ՞ զանոնք, որոնք զիշեր եւ ցերեկ իրեն կը դիմեն: Այո՛, կ'ըսեմ ձեզի որ անոնց իրաւունքը անմիջապէս պիտի պաշտպանէ: Բայց մարդու Որդին երբ գայ, արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ»:

Այս առակն ալ պատմեց անոնց, որոնք կը պարծենային թէ արդար են եւ ուրիշները կ'արհամարհէին: «Երկու հոգիներ տաճար գացին աղօթելու. մէկը՝ փարիսեցի, միւսը՝ մաքսաւոր: Փարիսեցին մէկ կողմ կեցած, առանձին կ'աղօթէր. «Աստուած իմ, շնորհակալ եմ քեզմէ, որ ուրիշ մարդոց նման յափշտակող, անիրաւ, շնացող չեմ, կամ այս մաքսաւորին պէս ալ չեմ: Այլ շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ եւ իմ եկամտոսիս տասանորդը տաճարին կու տամ»: Իսկ մաքսաւորը մէկ կողմ կեցած, աչքերը առանց վեր բարձրացնելու կուրծքը կը ծեծէր, եւ կ'ըսէր. «Աստուած, ներէ մեղաւորիս մեղքերը»: Կ'ըսեմ ձեզի,- եզրակացուց Յիսուս,- ո՛չ թէ փարիսեցին, այլ՝ մաքսաւորը արդարացած գնաց տուն, որովհետեւ ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խոնարհի, եւ ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՝ պիտի բարձրանայ»:

ՍՈՒՐՔԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

Ս. ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՏՕՆԸ

Քառասուն Մանուկներու տօնը կը յիշատակէ Կապաղովկիոյ Հռոմէական գօրագունդի պատկանող քառասուն երիտասարդներու նահատակութեան օրը (մանուկ գրաբար լեզուով երիտասարդ կը նշանակէ եւ ոչ մեր հասկացողութեամբ երեխայ):

Հռոմէական բանակէն ներս խիստ հարցաքննութեան մը ընթացքին կը յայտնաբերուի այս երիտասարդ բանակայիներու Քրիստոնեայ ըլլալը: Քանի մը անգամ կ'առաջարկուի անոնց վերադառնալ հին աստուածներու, թէ ոչ՝ ենթարկուիլ հաշուեյարդարի: Երիտասարդները կը յայտնեն, թէ իրենք միշտ եղած են ու կը մնան հաւատարիմ Սեբաստիոյ թագաւորին, սակայն ուխտ ունին նաեւ անխախտ պահելու երկնաւոր թագաւորին նկատմամբ իրենց հաւատքը:

Իբրեւ պատիժ այս ընդդիմութեան, քառասուն երիտասարդները կը նետուին սառած լիճի մը մէջ: Կը յայտարարեն, թէ անոնք կ'ուզեն վերադառնալ հին աստուածներուն, լիճին ափին անոնցմէ մէկը միայն չղիմանալով կը վազէ սառած ջուրէն դուրս եւ հազիւ տաք ջուրին դպած յանկարծամահ կ'ըլլայ: Մնացած երեսունինն կը մնան անդրդուելի:

Գիշերով երկնային լոյսը կը ճառագայթէ լիճին վրայ ու լուսապսակներ կ'երեւին երիտասարդներուն գլուխներուն վրայ: Պահակներէն մէկը ականատես ըլլալով այս հրաշքին, դարձի կու գայ եւ Քրիստոնեայ կը դառնայ: Ապա անմիջապէս կը նետուի սառած լիճին մէջ ու կ'ընդունի փոխարինել ուրացող քառասուներորդ զինուորը:

Սեբաստիոյ մէջ քառասուն գմբէթով տաճար մը կառուցուեցաւ քառասուն երիտասարդներու յիշատակին, որ կանգուն մնաց մինչեւ Լեւկթիմուրի օրերը, այսինքն՝ 1405 թուականը: Սփիւռքի մէջ եւս կը գտնուին եկեղեցիներ, որոնք կը կրեն Քառասնից Մանկանց անունը, ինչպէս՝ Լիբանանի, Սուրիոյ եւ Ամերիկայի մէջ:

Ս. Քառասնից մանկանց տօնը այս տարի կը զուգադիպի Շաբաթ, 13 Մարտին: Կիրակի, 14 Մարտ հանդիսաւոր Ս. եւ անմահ պատարագ կը մատուցուի Ս. Քառասնից Մանկանց Եկեղեցոյ մէջ, Պուրճ Համուտ:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԱՏԳԱՍ

ՏԻՐՈՋ ՀՆԱԶԱՆԴԻԼԸ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲԱՆ Է

Անոնք ուռկանը ձգեցին, եւ երբ ուզեցին ետ քաշել՝ ձուկերու շատութենէն չէին կրնար (Յհ. 21.6): Յիսուս հրամայեց աշակերտներուն ուռկանը նաւակին աջ կողմը ձգել եւ անոնք անմիջապէս հնազանդեցան: Հետաքրքրական է աշակերտներուն հնազանդութիւնը, մանաւանդ, որ անոնք չէին գիտեր, թէ Յիսուսն էր իրենց հետ խօսողը: Իրենց հնազանդութեան արդիւնքը եղաւ այն, որ ուռկանը այնքան ձուկ լեցուեցաւ, որ չկրցան զայն նաւակին մէջ քաշել: Ասով, Քրիստոս ստրվեցուց իր աշակերտներուն, թէ իր խօսքին հնազանդիլը՝ կ'առաջնորդէ յաջողութեան:

ՄԵՐ ՍՈՐՎԵԼԻՔ ՀՈԳԵՒՈՐ ԴԱՍԸ

Ուե՛է մարդ, որ կը հնազանդի Քրիստոսի խօսքերուն՝ յաղթական դուրս պիտի գայ: Տիրոջ հնազանդիլը մեզ պիտի առաջնորդէ առատ արդիւնք ձեռք ձգելու: Տերը գիտէ, թէ մեր կեանքի նաւակին որ կողմը պահուրտած ձուկեր, այսինքն՝ օրհնութիւններ կան: Կը բաւէ, որ հնազանդիւնք իրեն, եւ ահա մեր կեանքի նաւակը այդ օրհնութիւններով պիտի լեցուի:

ՊԱՀԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Պահեցողութիւնը զէնք մըն է, որով կը կռուինք մեղքի ալիքներուն դէմ եւ կը ճամբորդենք դէպի երկինք:

Յովհան Ոսկեբերան

ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ Կ՛ՈՒՉԵՍ...

ԵՐԲ ԿՈՒՉԵՍ ԳԻՏՆԱԿ, ԹԷ Ի՛ՆՉՊԷՍ ՊԻՏԻ ՅԱՅՏՆՈՒԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՐԳԱՐՈՒԹԻՒՆԸ Կարդա՛ր՝ ՍԱՂՄՈՍ 9

Ամբողջ սրտովս գոհուլթիւն պիտի մատուցանեմ քեզի, Տէ՛ր, եւ քու բոլոր սքանչելի գործերդ պիտի թուլեմ: Քեզմով պիտի ուրախանամ ու ցնծամ, եւ ներբողեմ քու անուշ, ո՛վ Բարձեալ:

Թշնամիներս նահանջի ճամբան բռնեցին, քու դիմացդ տապալեցան ու կորուստի մատնուեցան, որովհետեւ դուն, Ո՛վ արդար Դատաւոր, քու գահիդ բազմած՝ իմ դատս եւ իրաւունքս պաշտպանեցիր: Հեթանոսները յանդիմանեցիր, ամբարիշտները կորուստի մատնեցիր եւ անոնց անուշը յաւէտ ջնջեցիր: Թշնամին ընդմիշտ խորտակուեցաւ, անոնց քաղաքները հիմնահատակ կործանեցիր, եւ անոնց յիշատակն անգամ կորսուեցաւ:

Բայց Տէ՛րԸ կայ ու կը մնայ յաւիտեան:

Ան իր աթոռը նստաւ եւ պատրաստ է դատաստանի:

Արդարութեամբ պիտի դատէ աշխարհը ուղիղ դատաստան պիտի ընէ ժողովուրդներուն: Տէ՛րԸ ինք ապաւէն պիտի ըլլայ անիրաւուածին, ապաստան պիտի ըլլայ նեղութեան ժամանակներուն: Անոնք, որ քեզ կը ճանչնան, ո՛վ Տէ՛ր, քեզի պիտի վստահին, որովհետեւ դուն չէ՛ս լքեր անոնք, որոնք քեզի՛ պիտի կը դիմէն: Ներբո՛ղ երգեցէք Տիրոջը, որ Սիրոն կը բնակի, բոլոր ազգերուն մէջ պատմեցէ՛ք անոր գործերը, որովհետեւ ան՝ որ բոլոր ոճիրներուն համար հաշիւ կը պահանջէ՝ յիշեց տառապողները, չմոռցաւ անոնց աղաղակը:

ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼ ՍԱՂՄՈՍԱԳԻՐՔԵՆ